

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd, zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Lorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. H.J. de Groot.

Verificatie valide rechtstitel

Raad van Discipline Amsterdam, 16 oktober 2006
(mrs. Brouwer, Breederveld, Remme, Trap en Voorhoeve)

De advocaat dient te verifiëren of hij over een valide rechtstitel beschikt, alvorens hij die laat executeren. Het is tuchtrechtelijk laakbaar om dat onderzoek na te laten. Perikelen rond de vraag of de advocaat al dan niet zelfstandig de praktijk uitoefent.

- Advocatenwet art. 46, art. 48 lid 7 (3.4 Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg; 2.1 Wat in het algemeen niet betaamt)
- Samenwerkingsverordening art. 7 lid 2

Feiten

De echtscheiding van klager is uitgesproken op 18 mei 1990. Bij eerdere beschikking van 28 april 1989 is de door klager te betalen partneralimentatie vastgesteld. In mei 2002 vraagt klager aan zijn voormalige echtgenote ermee akkoord te gaan dat hij de alimentatiebetaling beëindigt in verband met het inkomen dat zij uit arbeid geniet en hij staakt die maand ook de alimentatiebetaling. Mr. X sommeert bij brief van 1 augustus 2002 klager om de betaling van alimentatie te hervatten. Klager vraagt, na overleg met een advocaat, aan mr. X om recente salarisspecificaties van zijn ex-echtgenote, die hem worden toegezonden met een brief waarin weer wordt gesommeerd de betalingen te hervatten, herhaald bij brief van 3 september 2002. Namens klager wordt in een telefoongesprek van 6 september 2002 aan een medewerkster van mr. X gevraagd de executie achterwege te laten omdat de betalingen zullen worden hervat. De beschikking wordt niettemin op de vol-

gende dag, 7 september 2002, betekend, zij het dat die beschikking vervolgens niet wordt geëxecuteerd.

In maart 2004 verneemt klager van een geraadpleegde advocaat dat op grond van de Wet limitering alimentatie hij sedert 18 mei 2002 de betaling van partneralimentatie had kunnen beëindigen. Klager vordert vervolgens in rechte de onverschuldigd betaalde alimentatie sinds 18 mei 2002 terug, in welke procedure hij niet alleen zijn voormalige echtgenote betreft maar ook mr. X en de Stichting A, waarbij klager ervan uitgaat dat mr. X bij die stichting in loondienst is. Als blijkt dat die aanname onjuist is en mr. X slechts bestuurder van die stichting is, wordt de vordering ten aanzien van de Stichting A ingetrokken.

De klacht bestaat uit twee onderdelen:

- a mr. X heeft gesommeerd partneralimentatie te betalen en vervolgens de deurwaarder ter executie van de alimentatiebeschikking ingeschakeld terwijl hij wist – althans behoorde te weten – dat klager op grond van de Wet limitering alimentatie reeds twee jaar niet langer verplicht was tot betaling;
- b mr. X heeft gehandeld in strijd met de Samenwerkingsverordening, door zich ten onrechte te profileren als in loondienst zijnde van de Stichting A.

Beoordeling

Klachtonderdeel a

Nu dit klachtonderdeel gericht is tegen de advocaat van klagers wederpartij zal de raad als uitgangspunt nemen de door het Hof van Discipline – de hoogste instantie in het advocatentuchtrecht – gehanteerde maatstaf dat de advocaat van de wederpartij een grote mate van vrijheid toekomt om de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hem goedgeeft. Deze vrijheid vindt echter haar begrenzing onder meer hierin dat de advocaat bij de behartiging van de belangen van zijn cliënt de belangen van de wederpartij niet onnodig of onevenredig mag schaden, zonder dat daarmee een redelijk doel wordt gediend. Evenmin mag de advocaat zich onnodig grievend uitlaten over de wederpartij van zijn

cliënt of feitelijke mededelingen doen, waarvan hij de onwaarheid kent of redelijkerwijs kan kennen. Daarbij geldt dat de advocaat in beginsel mag afgaan op de juistheid van de feiten die zijn cliënt hem verschaft en dat hij slechts in uitzonderingsgevallen gehouden is de juistheid daarvan te verifiëren. De raad zal de klacht toetsen aan deze maatstaf.

Nu klager in zijn brief van 2 augustus 2002 aan mr. X refereert aan ‘overleg met mijn advocaat’ en zelf het verzoek tot overlegging van recente salarisspecificaties heeft gedaan en hij bovendien ter zitting hangende de procedure tot vaststelling van de partneralimentatie gemeld heeft niet vrijwillig tot betaling over te zullen gaan, verkeerde mr. X – afgaande op deze feiten – begrijpelijkerwijs in de veronderstelling dat de belangen van klager werden behartigd door een advocaat. Naar het oordeel van de raad had mr. X niettemin moeten weten dat op klager sedert 18 mei 2002 geen alimentatieplicht meer rustte.

De raad stelt voorop dat een advocaat, alvorens tot executie van een beschikking over te gaan, dient te verifiëren of hij over een valide rechtstitel beschikt. Door mr. X is nagelaten zulk onderzoek te verrichten. Mr. X heeft door deze nalatigheid tuchtrechtelijk laakbaar gehandeld zodat dit klachtonderdeel gegrond is.

Klager heeft ter zitting aan de raad verzocht een oordeel omtrent de zorgvuldigheid van het handelen van mr. X uit te spreken. Nu het de raad evenwel niet vrijstaat zulk een oordeel te verstrekken over de handelwijze van een advocaat van klagers wederpartij, wordt dit verzoek door de raad afgewezen.

Klachtonderdeel b

Klager heeft bij de kantonrechter een procedure aanhangig gemaakt strekkende tot terugvordering van de door hem onverschuldigd betaalde alimentatie tegen de ex-echtgenote, de Stichting A en mr. X.

Hangende de procedure is de vordering tegen de Stichting A door klager ingetrokken aangezien klager tot de ontdekking was gekomen dat hij er ten onrechte van uit was gegaan dat mr. X werkzaam is in loondienst van de Stichting A.

De raad concludeert dat deze ver-
warring is ontstaan en in stand gelaten
doordat mr. X in de uitoefening van zijn
advocatenpraktijk als zodanig herleid-
baar is tot het advocatenkantoor A. Het
staat echter vast dat mr. X samen met
een collega de maatschap A vormt en
beiden bestuurder zijn van de Stichting
A en mr. X derhalve niet in loondienst
staat tot de Stichting A, in tegenstelling
tot de andere bij A werkzame advocaten
en secretaresses.

De raad concludeert dat het beter zou
zijn deze onduidelijke situatie niet te
laten voortbestaan teneinde (verdere)
verwarring te voorkomen. Nu door mr.
X evenwel niet in strijd is gehandeld
met art. 7 lid 2 van de Samenwerkings-
verordening, is van tuchtrechtelijk
laakbaar handelen geen sprake zodat dit
klachtonderdeel ongegrond is.

De raad ziet geen aanleiding voor het
opleggen van een maatregel nu jegens
mr. X niet eerder een tuchtrechtelijke
maatregel is genomen en bij mr. X het
inzicht bestaat dat hij nalatig is geweest
onderzoek te doen alvorens hij tot execu-
tie van de beschikking is overgegaan.
De raad neemt hierbij tevens de hangen-
de die periode aanwezige persoonlijke
omstandigheden van mr. X indachtig.

Beslissing

Klachtonderdeel a wordt gegrond ver-
klaard, klachtonderdeel b ongegrond.

Noot

De alimentatiebeschikking waar het
allemaal om te doen was, dateert van 28
april 1989. De Wet limitering alimen-
tatie kent een overgangsregeling met
betrekking tot een alimentatieverplich-
ting als de onderhavige, die vóór het
tijdstip van inwerkingtreding door de
rechter is vastgesteld. De alimentatie-
verplichting eindigt niet van rechtswe-
ge na een verloop van twaalf jaar sinds
de inschrijving van de echtscheiding,
maar de alimentatiebetaler kan aan de
rechter vragen aan zijn verplichtingen
een einde te maken, wanneer hij vijftien
jaren of langer heeft betaald (art. 2 van
de overgangsregeling, Wet van 28 april
1994, Stb. 324). Het lijkt dus iets minder
zonneklaar dan de raad veronderstelt
dat de oorspronkelijke alimentatiebe-

schikking, van 28 april 1989, haar kracht
had verloren. Denkbaar is – daarom-
trent bleek niets uit de uitspraak – dat
aan de hand van de stukken kon worden
vastgesteld dat mr. X, op het ogenblik
dat hij de executie in gang zette, zich
van de potentiële complicaties niet
bewust is geweest, wat op zichzelf mis-
schien ook verwijtbaar is voor een pro-
fessional. Onduidelijk blijft de verwij-
zing in de rechtsoverwegingen naar een
zitting voor de vaststelling van de part-
neralimentatie, ook in de loop van 2002,
want het is aannemelijk dat de kenne-
lijk toen lopende procedure nu juist tot
inzet had vast te stellen of de cliënte van
mr. X nog aanspraken kon ontlenen aan
de oorspronkelijke beschikking. De hier
gesignaleerde gebreken aan helderheid
over de vraag of mr. X er écht naast zat
en wat nu precies aan mr. X te verwijten
viel, nemen niet weg dat het op zichzelf
zinnig is om onder ogen te zien, dat een
advocaat niet klakkeloos een deurwaar-
der op pad stuurt wanneer hij over een
executoriale titel beschikt, maar zich er
rekenschap van moet geven of die titel
(nog steeds) geldigheid bezit.

Het andere verwijt, dat niet tot een
tuchtrechtelijke maatregel leidde, heeft
betrekking op de wijze waarop mr. X
zich kennelijk heeft gepresenteerd en
waardoor onduidelijkheid kon ontstaan
over de vraag of hij zelfstandig de prak-
tijk voerde dan wel dat in dienstverband
deed ten behoeve van een stichting.
De raad acht dat verwijt ongegrond,
onder verwijzing naar art. 7 lid 2 van
de Samenwerkingsverordening. Ruw-
weg gezegd wordt daar bepaald dat
de advocaat geen gemeenschappelijke
naam voor zijn praktijk mag gebruiken,
indien hij niet ook daadwerkelijk een
samenwerkingsverband onderhoudt.
Kennelijk voerde mr. X niet de praktijk
onder de naam van de Stichting A, maar
dook die naam toch op, wellicht op het
postpapier van de advocaat, waardoor
verwarring kon ontstaan zonder dat
mr. X terzake een verwijt kon worden
gemaakt. Het obiter dictum, inhoudend
dat mr. X toch maar maatregelen moet
treffen om verdere verwarring tegen
te gaan, komt daarmee enigszins in de
lucht te hangen.

GJK.

.....

Voorkomen betrokkenheid bij criminele handelingen

Hof van Discipline, 3 november 2006, nr. 4551

(mrs. Van Griensven, Schokkenbroek, Baauw,
Driessen-Poortvliet en Van Duren)

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 13 maart 2006

(mrs. Raab, Van Dooren, Goumans, Theunissen en De
Bont)

**De advocaat dient de grootst
mogelijke zorgvuldigheid in acht
te nemen om te voorkomen dat
hij wordt betrokken bij criminele
handelingen. Het ter beschikking
stellen van de derdenrekening voor
een aan de advocaat niet nader aan-
geduide transactie die geen verband
houdt met een door de advocaat
behandelde zaak is onzorgvuldig en
tuchtrechtelijk verwijtbaar. Tuch-
rechtelijke relevantie van de Bruy-
ninckx-richtlijnen.**

- Advocatenwet art. 46 (2.1 Wat in het algemeen
niet betaamt)
- Richtlijnen ter voorkoming van betrokkenheid van
de advocaat bij criminele handelingen, art. 2, art.
5 lid 2, art. 6 lid 1
- Gedragsregels 1 en 2

Feiten

In juli 2004 heeft mr. X contact met een
in het buitenland wonende cliënt, onder
meer over openstaande declaraties ten
belope van € 18.750. De cliënt, A, zegt
mr. X dat hij inmiddels een transactie
heeft afgerond met een derde, klager, en
dat de opbrengst in de orde van grootte
€ 100.000 zal worden gestort op de
derdenrekening van mr. X. Enige dagen
later ontvangt mr. X op zijn derden-
rekening inderdaad het bedrag van
€ 103.211. € 18.750 wordt in overleg
met A verrekend met de openstaande
declaraties, € 63.411 wordt betaald naar
de derdenrekening van een Duitse advo-
caat van wie ook declaraties openstaan

en aan A zelf wordt € 14.800 in contanten betaald.

Klager heeft enige dagen later bij de politie aangifte gedaan wegens oplichting c.q. valsheid in geschrifte naar aanleiding van deze betaling en vraagt weer twee dagen later aan mr. X om terugstorting van het betaalde. Mr. X neemt het standpunt in dat hij niet tot enige terugbetaling is gehouden zolang niet duidelijk is aan wie het ontvangen bedrag toekomt, waarna klager een civiele procedure tegen mr. X aanvangt. De rechtbank veroordeelt mr. X tot terugbetaling waarna mr. X € 69.660,95 terugbetaalt, zijnde het restant dat hij nog onder zich had alsmede het inmiddels van de Duitse advocaat terug ontvangen bedrag.

Ongeveer een jaar later, wanneer een hoger beroep loopt tegen dit vonnis, verneemt mr. X van zijn cliënt dat er inderdaad sprake is geweest van fraude.

De klacht houdt in dat mr. X niet had mogen weigeren het onverschuldigd betaalde bedrag terug te storten en misbruik maakt van de situatie, nu hij weet dat klager niet kon bewijzen dat het een frauduleuze transactie betreft. Voorts houdt de klacht in dat mr. X onzorgvuldig heeft gehandeld nu hij niet eerst de herkomst van de gelden heeft gecontroleerd alvorens tot doorbetaling over te gaan. Klager heeft immers geen enkele relatie met mr. X, noch zijn er ooit zaken gedaan waarbij mr. X als tussenpersoon fungeerde. In dit verband wordt ook genoemd dat mr. X in strijd heeft gehandeld met de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties.

Overwegingen en beslissing van de raad

Mr. X heeft gesteld dat de tuchtrechter niet bevoegd is, nu over dezelfde aangelegenheid een civiele procedure loopt, althans dat klager niet-ontvankelijk is. De raad maakt evenwel onderscheid tussen de taak van de burgerlijke rechter en de taak die door de Advocatenwet aan de tuchtrechter is opgedragen. De burgerlijke rechter stelt de civiele verhouding vast tussen de strijdende partijen en de consequenties die daaruit voortvloeien. In het onderhavige geval was dat de rechtbank. De tuchtrechter

heeft tot taak vast te stellen of de advocaat zich gedragen heeft zoals is vastgesteld in art. 46 van de Advocatenwet. Daarin wordt onder meer gesteld dat de tuchtrechter oordeelt ter zake van enig handelen of nalaten wat een behoorlijk advocaat niet betaamt. Het beroep op niet-ontvankelijkheid van de klacht zal derhalve moeten worden afgewezen.

Zoals hiervoor is aangegeven, heeft de tuchtrechter op grond van art. 46 van de Advocatenwet onder meer tot taak om na te gaan of de advocaat gehandeld heeft zoals een behoorlijk advocaat betaamt. Het zijn de Gedragsregels (1992) die de normen onder woorden brengen, die naar heersende opvatting in de kring der advocaten behoren te worden in acht genomen bij de uitoefening van het beroep van advocaat. Door de Nederlandse Orde van Advocaten zijn daaraan toegevoegd de richtlijnen die een goed advocaat in acht behoort te nemen ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen, zoals behandeld en goedgekeurd in de vergadering van het College van Afgevaardigden van 30 juni 1995, gepubliceerd in het *Advocatenblad* 1995, p. 809-814, laatstelijk gewijzigd bij Verordening van 30 november 2001.

Mr. X heeft gesteld dat zijn cliënt hem had medegedeeld dat op de derdengeldrekening van klager een bedrag zou worden gestort afkomstig van klager. Enige tijd daarna kwam inderdaad een van klager afkomstig bedrag van € 103.211 op de derdengeldrekening van mr. X binnen.

Art. 4 van de voormelde richtlijnen bepaalt onder meer dat de advocaat een onderzoek instelt naar de juistheid van de door of namens de cliënt verschaft gegevens, indien de opdracht strekt tot het uitvoeren van financiële transacties. Aanvankelijk heeft mr. X tot zijn verweer aangevoerd dat zijn cliënt hem had medegedeeld dat een bedrag op de derdengeldrekening zou worden overgemaakt en dat die gelden aan de cliënt toekwamen in verband met een plaatsgevonden hebbende transactie. Nadien heeft mr. X gesteld dat zijn cliënt hem had gevraagd om hem juridisch advies te geven bij de verwerving van diverse offshore vennootschappen.

Vooreerst is de raad van oordeel dat mr. X zich al direct had dienen af te vragen waarom het binnengekomen bedrag niet rechtstreeks aan zijn cliënt werd overgemaakt nu mr. X kennelijk geen bemoeienis had met de gestelde transactie tussen zijn cliënt en klager. Kennelijk strekte het te ontvangen geld ook niet voor de verwerving van offshore vennootschappen nu mr. X direct na ontvangst van de gelden daaruit openstaande declaraties van hemzelf voldeed, aan zijn cliënt 'zomaar' € 14.800 in contanten ter hand stelde en daarnaast een bedrag van € 63.187,82 overmaakte aan een Duitse advocaat. De raad is van oordeel dat de inhoud van de opdracht van de cliënt om deze contant een bedrag van € 14.800 ter hand te stellen en om aan een Duitse advocaat € 63.187,82 over te maken voor mr. X voldoende aanleiding had moeten zijn om nader onderzoek in te stellen. Dit geldt temeer daar mr. X, toen hij de gelden op zijn derdengeldrekening ontving, geen zaak voor zijn cliënt in behandeling had. Mr. X voerde financiële transacties uit zonder te weten wat deze inhielden en zonder een nader onderzoek in te stellen. In zoverre is de klacht gegrond.

Overwegingen van het hof

Mr. X heeft op twee gronden de niet-ontvankelijkheid van de klacht bepleit. Mr. X stelt dat uitsluitend de civiele rechter – en dus niet de tuchtrechter – kan oordelen over de vraag of hij dient over te gaan tot terugbetaling van de naar thans vaststaat onverschuldigd betaalde gelden en ook een overtreding van de Wet MOT zou niet ter beoordeling van de tuchtrechter staan, en wel omdat het toezicht op de naleving van deze wet bij uitsluiting aan het Bureau Financieel Toezicht toekomt.

Het hof kan hierover kort zijn: de eerste door mr. X aangevoerde grond berust op een verkeerde lezing van dit onderdeel van de klacht, dat immers het verwijt inhoudt dat mr. X weigert een onverschuldigd betaald bedrag terug te betalen. En wat betreft de tweede grond: mr. X verliest uit het oog dat het hier niet gaat om toezicht op de naleving van de Wet MOT, maar om

toetsing van het handelen van mr. X aan de in art. 46 Advocatenwet omschreven normen.

De raad heeft de klachten derhalve terecht (en op juiste gronden) ontvankelijk verklaard.

Thans volgt de inhoudelijke beoordeling van de klacht, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen.

Het hof stelt voorop dat het van wezenlijk belang is voor het noodzakelijke vertrouwen in de advocatuur dat een advocaat de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht neemt om te voorkomen dat hij wordt betrokken bij criminele handelingen. De door de Orde in verband daarmee vastgestelde algemeen aanvaarde richtlijnen (Bruyninckx-richtlijnen) vormen daarbij een goed en bruikbaar richtsnoer.

Toen de cliënt van mr. X het voornemen kenbaar maakte om een substantieel bedrag, dat hem uit hoofde van een niet nader aangeduide transactie zou toekomen, door klager op zijn derdenrekening te laten storten, had mr. X te kennen moeten geven, dat hij deze betaling niet kon accepteren. Het betrof hier immers niet gelden die betrekking hadden op een door mr. X behandelde zaak (zie ook art. 5 lid 2 van de Bruyninckx-richtlijnen). Eens te meer had mr. X hiermee niet mogen instemmen, omdat hij omtrent de aard van de transactie en omtrent de gestelde wederpartij geen enkele informatie had (en, voor zover bekend, daar ook niet om heeft gevraagd). Mr. X heeft daarmee reeds onzorgvuldig en tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld.

Toen mr. X vervolgens het geld op zijn derdenrekening bijgeschreven kreeg, had hij ruimschoots gelegenheid zich op de daardoor ontstane situatie te beraden. In plaats van het geld terug te storten, heeft mr. X echter een aantal financiële transacties uitgevoerd, te weten de onder de feiten genoemde betalingen aan de Duitse advocaat van zijn cliënt, aan zijn cliënt zelf (nota bene in contanten) en aan zichzelf. Mr. X heeft daarbij (in strijd met art. 4 aanhef en sub c van de richtlijnen) verzuimd afdoende onderzoek te doen naar de juistheid van de door zijn cliënt

verstrekte gegevens. Het hof verwerpt het verweer dat het ontvangen geld bedoeld zou zijn geweest voor het aankopen door mr. X van offshore vennootschappen voor zijn cliënt. Het hof acht dit verweer in het kader van de tuchtrechtelijke toetsing volstrekt irrelevant, nog daargelaten dat het verweer niet verenigbaar is met de kort na de ontvangst van het bedrag door mr. X verrichte financiële transacties. Het hof acht deze handelwijze van mr. X hoogst onzorgvuldig en in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt.

Nadat mr. X deze transacties had uitgevoerd heeft mr. X weliswaar het door hem aan de Duitse advocaat betaalde bedrag teruggevraagd en terugontvangen en heeft hij, uiteindelijk, daartoe genoodzaakt door een vonnis van de rechtbank, een groot deel van het onverschuldigde bedrag terugbetaald, maar met name het aan zichzelf betaalde bedrag heeft hij tot op heden onder zich gehouden, zich nog steeds op het standpunt stellende dat hij juridisch juist handelt.

Het hof is van oordeel, dat mr. X door deze houding en deze handelwijze het vertrouwen in de advocatuur ernstig en in steeds toenemende mate beschadigt. De klachten zijn gegrond. Het hof acht de houding en de handelwijze van mr. X, zoals onder de feiten omschreven, in hoge mate in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat ingevolge het bepaalde in art. 46 Advocatenwet betaamt. Mr. X volhardt daarin al heel lang, waardoor de schade, zowel voor de benadeelde partij als voor het publieke vertrouwen in de advocatuur, nog steeds toeneemt.

Of het voorgaande meebrengt, dat tevens is gehandeld in strijd met de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties kan, in navolging van de beslissing van de raad, buiten beschouwing blijven.

Het hof heeft ter zitting moeten vaststellen, dat mr. X geen enkel inzicht in het onbetamelijke van zijn handelwijze heeft getoond. Dit alles bijeengenomen maakt, dat niet kan worden volstaan met de maatregel van berisping, zoals door de raad opgelegd. Met toepassing van art. 57 lid 5 Advocatenwet is het hof gekomen tot

een zwaardere maatregel, te weten een (deels voorwaardelijke) schorsing als hierna te melden.

Beslissing van het hof

Het hof vernietigt de beslissing van de raad, voor zover betreffende de daarin opgelegde maatregel, en legt aan mr. X de maatregel van schorsing voor de duur van drie maanden op, waarvan één maand voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

Noot

Er zijn twee goede redenen om deze uitspraak te publiceren. De eerste is natuurlijk daarin gelegen, dat het karakter van de Bruyninckx-richtlijnen voor de dagelijkse rechtspraktijk nog eens wordt onderstreept. Die richtlijnen geven evenzeer houvast aan een advocaat als de Gedragsregels: zij zijn behulpzaam bij het invullen van de wettelijke norm van art. 46 Advocatenwet. De tweede reden is dat het goed is erop te wijzen dat het hof de wettelijke bevoegdheid heeft om, mits met eenparigheid van stemmen, een zwaardere maatregel op te leggen dan de raad heeft gedaan. In het verleden heeft het hof een zekere reputatie van mildheid verkregen als het ging om de vraag welke maatregel gepast was, waarbij vast wel mede van betekenis is geweest dat het tijdsverloop tussen de eigenlijke overtreding en de beslissing van het hof het wat makkelijker maakte om de ernst van die overtreding te relativieren. Er is van een duidelijke tendens sprake in de uitspraken van het hof, al dan niet gepubliceerd, om niet iets af te willen doen aan de oorspronkelijke maatregel, tenzij de vaststelling van de feiten afwijkt van de vaststelling door de raad, maar dat het hof daarnaast er steeds minder voor terugschrikt om de eerder opgelegde maatregel te verzwaren. Het instellen van hoger beroep is geen loterij zonder neten.

GJK.